

Brochure voor de kandidaat

Vrijstellingenbeleid opleiding verzorgende-zorgkundige

versie april 2026

Inhoud

1	Wat is een vrijstelling?	3
	Algemeen	3
	Wanneer kom je in aanmerking voor een vrijstelling?	3
2	Het portfolio	3
	Algemeen	3
	Voor welke (sub)modules kan je een vrijstelling aanvragen?	4
	Hoe ga je te werk?	4
3	Het traject	4
4	Contact	5
5	Deeltraject 1: huishoudhulp en logistiek medewerker / assistent in de zorg	6
6	Deeltraject 2: verzorgende / zorgkundige	7

1 Wat is een vrijstelling?

Algemeen

In het kader van levenslang leren kan de kandidaat bij het opleidingscentrum een vrijstelling aanvragen voor een of meerdere opleidings(sub)modules.

Een vrijstelling betekent dat de kandidaat deze (sub)module(s) niet moet volgen en hiervan ook geen toets moet afleggen. Dit zorgt voor een studielastverlaging ofwel door het verkorten van de opleiding ofwel doordat bepaalde dagdelen niet gevolgd moeten worden.

De opleidingscentra van de Diensten Gezinszorg hanteren onderstaande werkwijze rond het vrijstellingenbeleid.

Wanneer kom je in aanmerking voor een vrijstelling?

Vrijstellingen kunnen verleend worden op niveau van submodule, module en/of deeltraject. Verworven leerinhouden toon je aan op basis van één of een combinatie van onderstaande mogelijkheden.

Je toont aan:

- a. eerder een **opleiding** logistiek assistent in de zorg, verzorgende, zorgkundige, ... geheel of gedeeltelijk te hebben afgerond **zonder het behalen** van een **getuigschrift** of **certificaat**, in een opleidingscentrum van een Dienst Gezinszorg of in het volwassenenonderwijs of in het secundair onderwijs en legt voor: rapporten, deelname-attesten, officiële bewijzen, niet ouder dan 10 jaar, waaruit blijkt dat je geslaagd bent voor de overeenkomstige leerinhouden
- b. te beschikken over **relevante opleidingsbewijzen**, een bekwaamheidsattest, een diploma, een EVC-attest, een bewijs van beroepskwalificatie of een gelijkwaardig document en kan de overeenkomstige leerinhouden aantonen
- c. te beschikken over eerder verworven competenties door **relevante werkervaring** van 5 jaar in de voorbije 10 jaar of van 2,5 jaar de voorbije 5 jaar als:
 - huishoudhulp dienstencheques
 - huishoudhulp zorg
 - logistiek assistent in de zorg
 - verzorgende.

2 Het portfolio

Algemeen

In het portfolio toont de kandidaat met bewijsstukken aan dat de verworven leerinhouden overeenstemmen met de leerinhouden van het opleidingsplan (zie schema's op de volgende pagina's voor de modules en bijlage achteraan deze brochure voor de submodules). Het inschatten van de mogelijkheden en van de eigen kennis en vaardigheden is noodzakelijk om de slaagkansen voor het verwerven van de beroepskwalificaties van verzorgende en zorgkundige niet te benadelen.

Houd er rekening mee dat de samenstelling van een portfolio enige tijd kan vragen (o.a. opvragen attesten).

Voor welke (sub)modules kan je een vrijstelling aanvragen?

Het verlenen van een vrijstelling is mogelijk op niveau van één of meerdere (sub)modules of deeltraject.

Hoe ga je te werk?

- 1 Verzamel de bewijzen en maak een overzicht van:
 - geheel of gedeeltelijk behaalde certificaten of getuigschriften, met een beschrijving van de vakinhouden (bv. cursusmateriaal, inhoudstafel, opleidingsprogramma)
 - andere relevante opleidingsbewijzen, met een beschrijving van de vakinhouden (bv. cursusmateriaal, inhoudstafel, opleidings-programma)
 - je werkervaring.
- 2 Vergelijk jouw overzicht met de (sub)modules van het opleidingsplan (zie schema's op de volgende pagina's voor de modules en bijlage achteraan deze brochure voor de submodules) en kijk wat overeenkomt.
- 3 Wil je graag meer informatie over de inhoud van de opleiding? Neem contact op met de opleidingscoördinator of raadpleeg onderstaande linken naar de beroepskwalificaties:
 - [huishoudhulp dienstencheque](#) (BK 0490-1)
 - [huishoudhulp in de zorg](#) (BK-0491-1)
 - [logistiek assistent in de zorg](#) (BK-0498-2)
 - [verzorgende](#) (BK-0489-1)

3 Het traject

- 1 In een kennismakingsgesprek wordt het vrijstellingenbeleid toegelicht en worden de mogelijkheden met de kandidaat besproken.
- 2 De kandidaat stelt zelf een portfolio samen met volgende documenten:
 - ingevuld sjabloon "Aanvraag vrijstelling" – te verkrijgen via opleiding@familiezorg.be,
 - officiële rapporten, deelname-attesten, bewijzen, niet ouder dan 10 jaar, samen met de overeenkomstige leerinhouden,
 - (bekwaamheids)attesten en/of diploma's samen met de overeenkomstige leerinhouden,
 - relevante attesten van werkervaring.
- 3 De kandidaat dient zo snel mogelijk de aanvraag in:
 - de kandidaat kan per opleiding éénmalig een portfolio indienen,
 - de kandidaat krijgt één keer de mogelijkheid om het portfolio te vervolledigen,
 - ten laatste tijdens de instapmodule (ca. de eerste 14 dagen) van de opleiding moet de aanvraag afgerond zijn.

- 4 Het opleidingscentrum onderzoekt elke aanvraag. In geval van ontbrekende documenten heeft de kandidaat 14 dagen de tijd om deze aan het opleidingscentrum te bezorgen.
- 5 Iedere kandidaat wordt door het opleidingscentrum uitgenodigd voor bespreking van de aanvraag. Ook wordt dan samen bekeken of het verlenen van een vrijstelling een meerwaarde is voor het succesvol doorlopen van de opleiding.
- 6 Bij onduidelijkheid kan er bijkomend een vrijstellingsproef georganiseerd worden of een inschaling van de startcompetenties gebeuren.
- 7 Het opleidingscentrum geeft een gepersonaliseerd advies aan VDAB over het verlenen van de vrijstelling(en), op basis waarvan VDAB beslist. De kandidaat wordt van deze beslissing door het opleidingscentrum op de hoogte gebracht binnen de maand na indienen van het (volledige) dossier.

4 Contact

Sofie Broekaert - **medewerker Team Selectie**

- Gsm: 0494 532811
- opleiding@familiezorg.be

Karen Haeck - **medewerker Team Selectie**

- Gsm: 0497 97 77 25
- opleiding@familiezorg.be

5 Deeltraject 1: huishoudhulp en logistiek medewerker / assistent in de zorg

1 Instapmodule en leerproces 1	8 Specifieke zorgsituaties 1
2 Inleiding basisattitude 2.1 cursist is integer 2.2 communiceert verbindend 2.3 is empathisch 2.4 is gericht op verbetering 2.5 gaat adequaat om met stressfactoren 2.6 is flexibel	9 Werken in de zorgsector 1 <ul style="list-style-type: none">• 9a Recht en sociale wetgeving 1• 9b Ethiek en deontologie 1• 9c Overzicht zorglandschap 1
3 Inleiding basisvaardigheden 3.1 Cursist plant en organiseert 3.2 Werkt samen 3.3 Observeert, rapporteert en signaleert 3.4 Werkt veilig 3.5 Werkt ergonomisch 3.6 Werkt hygiënisch 3.7 Werkt economisch en milieubewust/ecologisch 3.8 Is administratief vaardig	10 Opleidingsstage 10a Opleidingsstage 1 thuiszorg 10b Opleidingsstage 1 residentiële zorg
4 Omgangskunde 1 <ul style="list-style-type: none">• 4a Impact van zorgafhankelijkheid: basis<ul style="list-style-type: none">◦ 4a.1 Beeldvorming◦ 4a.2 Impact van zorgafhankelijkheid• 4b Communicatie: basis<ul style="list-style-type: none">◦ 4b.1 Communicatie: basis◦ 4b.2 Omgaan met feedback en zelfreflectie	<p>Je kan een vrijstelling aanvragen op niveau van deeltraject 1 of op niveau van modules (vet zwart), of op niveau van submodules (groen). Heb je hier vragen over? Mail naar opleiding@familiezorg.be</p>
5 Zorgvraaggerichte vaardigheden 1 <ul style="list-style-type: none">• 5a Behoeften en mogelijkheden van de zorgvrager• 5b Verplaatsen van de zorgvrager• 5c Ondersteuning bij zinvolle dagactiviteiten	
6 Zorg voor woon- en leefklimaat 1 <ul style="list-style-type: none">• 6a Zorg voor de omgeving<ul style="list-style-type: none">◦ 6a.1 Poetsen◦ 6a.2 Zorg voor de keuken◦ 6a.3 Boodschappen doen◦ 6a.4 Gebruik huishoudtoestellen• 6b Logistieke vaardigheden<ul style="list-style-type: none">◦ 6b.1 Dienstgerelateerde logistieke taken◦ 6b.2 Maaltijdondersteuning◦ 6b.3 Bed opdekken◦ 6b.4 Hygiënisch onderhoud van hulpmiddelen• 6c Textielzorg 1	
7 Zorg voor een goed functionerend lichaam 1 7.1 Ziekteleer 7.2 EHBO	

6 Deeltraject 2: verzorgende / zorgkundige

1 Leerproces 2	7 Werken in de zorgsector 2 <ul style="list-style-type: none">• 7a Recht en sociale wetgeving 2• 7b Ethiek en deontologie 2, en samenwerken in een multidisciplinair team• 7c Overzicht zorglandschap 2
2 Omgangskunde 2 <ul style="list-style-type: none">• 2a Impact van zorgafhankelijkheid: verdieping<ul style="list-style-type: none">◦ 2a.1 Het ouder worden◦ 2a.2 Verlies en rouwverwerking• 2b Communicatie: verdieping<ul style="list-style-type: none">◦ 2b.1 Communicatie: verdieping◦ 2b.2 Omgaan met feedback en zelfreflectie	8 Opleidingsstage <ul style="list-style-type: none">• 8a Opleidingsstage 2 thuiszorg• 8b Opleidingsstage 2 residentiële zorg
3 Zorgvraaggerichte vaardigheden 2 <ul style="list-style-type: none">• 3a Inleiding tot de persoonsverzorging<ul style="list-style-type: none">◦ 3a.1 Behoeften en mogelijkheden van de zorgvrager◦ 3a.2 Hygiënisch werken◦ 3a.3 Zorgvrager verplaatsen met en zonder hulpmiddelen◦ 3a.4 Persoonsverzorging: overkoepelende kennis en vaardigheden bij de persoonsverzorgende opdracht (generieke)• 3b Persoonsverzorging ADL en comfortzorg<ul style="list-style-type: none">◦ 3b.1 ADL en comfortzorg◦ 3b.2 Specifieke zorgnoden• 3c Persoonsverzorging 5+ gedelegeerde verpleegkundige handelingen<ul style="list-style-type: none">◦ 3c.1 Gedelegeerde VK H Parameters◦ 3c.2 Gedelegeerde VK H Medicatie◦ 3c.3 Gedelegeerde VK H voeding- en vochttoediening langs orale weg◦ 3c.4 Gedelegeerde VK H Preventie veneuze aandoeningen in onderste ledematen◦ 3c.5 Gedelegeerde VK H Faecalomen verwijderen	<div style="background-color: #00c853; border-radius: 20px; padding: 10px; text-align: center;"><p>Je kan een vrijstelling aanvragen op niveau van deeltraject 1 of op niveau van modules (vet zwart), of op niveau van submodules (groen). Heb je hier vragen over? Mail naar opleiding@familiezorg.be</p></div>
4 Zorg voor woon- en leefklimaat 2 <ul style="list-style-type: none">• 4a Voedingsleer en dieetleer• 4b Koken• 4c Textielzorg 2 wassen en strijken• 4d Textielzorg 2 naaien en verstellen	
5 Zorg voor een goed functionerend lichaam 2 <ul style="list-style-type: none">• 5.1 Werking van het menselijk lichaam: Anatomie en Fysiologie• 5.2 Ziekteleer• 5.3 EHBO	
6 Specifieke zorgsituaties 2 <ul style="list-style-type: none">• 6a Pers. met chronische zorgnood• 6b Pers. met dementie• 6c Pers. met een handicap• 6d Pers. met palliatieve en terminale zorg• 6e Pers. met psychische kwetsbaarheid• 6f Pers. in kansarmoede en multi-probleemsituaties• 6g Het jonge gezin<ul style="list-style-type: none">◦ 6g.1 Kraamzorg◦ 6g.2 Ontwikkelingsfasen van het kind	